

Könyvészet 1893.

II. (Vége.)

Latin (oszk. stb.) és görög nyelv.

Abicht K.: *Übersicht üb. den Dialekt des Herodotos*. L. 42 l.

Ahrens H. L.: *Kleine Schriften*. I. Band. *Zur Sprachwissenschaft*. Besorgt v. K. Haeblerin, mit einem Vorworte v. O. Crusius. Hannover. (Ism. ZÖG.)

Αρχαία τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης, ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ συλλόγου «Κοραῖ». Athén 1892. 50+121 l. (Ism. BPhW.)

«Ezen Korais A.-ról elnevezett társaság az új-görög népnyelv vizsgálatát tűzte ki céljául. Legbuzgóbb tagja, Hatzidakis G. N., athéni tanár, az új-görög nyelvnek alapos ismerője és úttörő munkása, tájékozó bevezetést közöl az új-görög nyelv tudományos feldolgozásának céljáról és módszeréről.»

Autenrieth Gy.: *Wörterbuch zu den homerischen Gedichten*. L. XVI+379 l. — Ára 3 m.

Baunack J.: *Die delphischen Inschriften*. (Samml. d. griech. Dialekt-Inschriften v. J. Baunack, F. Bechtel u. A. Hrsg. v. H. Collitz. 2. k. 4. füz.) Göttinga. — Ára 3.20 m. (Ism. LC.)

Beiträge z. historischen Syntax der griech. Sprache. Hrsg. v. M. Schanz. Würzburg. (Ism. BPhW.)

Benoist E. és Goelzer H.: *Nouveau dictionnaire latin-français*. Paris. Nagy 8-r. XVI+1713 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Blomquist A. V.: *De genitivi apud Plautum usu*. Helsingf. 1892. VIII—166 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«Ezen értekezés legteljesebb monographiája a Plautus-használta Genitivusnak és egyszersmind önálló és figyelemre méltó adalék az esetek mondattanához. A sz. azt véli, hogy a genitivus nem annyira adnominalis vagy locativus, hanem inkább separativ értelemben használatos. A separativ jelentésből az adnominalis könnyebben magyarázható, mint megfordítva.»

Blümner H.: *Über Gleichniss und Metapher in der attischen Komödie*. (Studien z. Geschichte d. Metapher in Griechischen v. H. B.) L. 1891. Nagy 8 r. XIX+286 l. — Ára 8 m.

Blümner H.: *Die Farbenbezeichnungen bei den römischen Dichtern*. (Berl. Studien f. class. Phil. u. Archäol. 13. k. 3. f.) B. 1892. 331 l. — Ára 7.50 m. (Ism. BPhW.)

Bredan F.: *De Callimacho verborum inventore*. L. 98 l. — Ára 2.25 frank.

Bronisch G.: *Die oskischen i- und e-Vokale*. L. 1892. VI+194 l. — Ára 6 m. (Ism. DLztg.)

Buck C. D.: *Der Vocalismus der oskischen Sprache*. L. XVI+210 l. — Ára 9.20 frank.

Catalogus dissertationum philologicarum classicarum. L. — Ára 2.50 m.

Cauer P.: *Wort- u. Gedankenspiele in den Oden des Horaz*. L. 1892. (Ism. BPhW.)

Corpus inscriptionum Graecarum. Graeciae septentrionalis. Consilio et auctoritate Academiae litterarum regiae Borussicae editum. Vol. I. Inscr. Graecae Megaridis Oropiae Boeotiae. Edidit *Gu. Dittenberger*. B. 1892. VI+806 l. — Ára 85 m.

Corpus inscriptionum latinarum. Cons. et auct. Ac. litt. r. B. ed. I. Inscr. latinae antiquissimae ad C. Caesaris mortem. Pars I. Fasti consulares ad a. u. c. DCCCLXVI cura *W. Henzen* et *Ch. Huelsen*. B.

Cremer H.: *Biblisches-theologisches Wörterb. der neutestamentlichen Gräcität*. 6—10. füz. Gotha.

Deecke V.: *Lateinische Schulgrammatik*. B. VIII+100 l. — Ára 2.40 m. (Ism. LC.)

Deecke V.: *Erläuterungen zur lat. Schulgrammatik*. B. 478 l. — Ára 4.80 m. (Ism. LC; Arch. f. lat. Lex.; Revue Crit.)

«Nagyon örvendetes dolog, hogy a sz. Landgraf és mások példáit követve iskolakönyvéhez a tanítónak szánt magyarázatokat írt. Ezek arra figyeltetnek, hogy a tanítónak jóval többet kell tudnia, mint tanítania. Némelyeknek talán fölöslegesnek tűnik föl az indogermán nyelvekre és az olasz nyelvjárásokra való utalás. Ezek, ha el is mellőzik azt, a mi nincs nyelvükre, de a latin és görög nyelvre vonatkozólag sok dolgot találnak e könyvben, a mi gondolkozásra készíti őket, s a mit az eredeti tudományos művekből sokkal nagyobb fáradsággal tudnának elsajátítani. Az ige kiváló gonddal van benne tárgyalva.» Arch. f. lat. Lex.

Dingeldein O.: *Der Reim bei den Griechen und Römern*. Ein Beitr. z. Geschichte des Reims. L. 1892. IV+131 l. — Ára 2 m. (Ism. Arch. f. lat. Lex. és BPhW.)

«E könyv nem meríti ki azt, a mit czíme ígér. A sz. csak a költőket és a latin remek-írók közül Propertiuson kívül csupán Phaedrúst és Senecát veszi tekintetbe. Csak röviden van megemlítve, hogy folyó beszédben fel-feltűnedezik a rím, kivált Tertullianusnál. Arról akarja meggyőzni az olvasót, hogy a görög elégia- és drámaírók, épúgy, mint a latin elégia- és eposzírók a trimeterben öntudatosan alkalmazták a rímet. De a rómaiak tudvalevőleg arra törekedtek, hogy a főnevet a hozzá tartozó jelzőjétől p. a genitivussal elválaszszák. Ha az elégikusok ezen eljárást követték, ezt még nem kell szándékos rímelésnek tulajdonítanunk.» Arch. f. lat. Lex.

Dyroff A.: *Geschichte des Pronomen reflexivum*. (Beitr. z. historischen Syntax d. griech. Sprache III. k. 9. és 10. f.) Würzburg 1892—93. Nagy 8-r. 138+186 l. — Ára 8 m. (Ism. BPhW. és DLztg.)

Egli J.: *Die Hyperbel in den Komödien des Plautus u. in Ciceros Briefen an Atticus*. Gymn.-Progr. Zug. 72. l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Egyetemes Philologiai Közlöny. Szerk. Némethy Géza és Petz Ge-deon. 17. évf.

Kiemelendők: Balassa J.: Arany János, mint nyelvész. Bartal A.: A magyarországi latinság szótára. Inceze B.: Nominativus cum infinitivo és acc. c. inf. Thukydidesnél. Krausz S.: Addenda lexicis graecis et latinis.

Eichholz K.: *Lateinische Citate m. deutscher Übersetzung.* Lateinische Sprüche, Wörter u. Sprüchwörter. Hamburg 1892. IV+176 l.

Eckinger T.: *Die Orthographie lateinischer Wörter in griechischen Inschriften.* München 1892. VIII+141 l. — Ára 2.50 m. (Ism. BPhW.)

Flensburg N.: *Über Ursprung und Bildung d. Pronomens αὐτός.* Lund 69 l.

Fügner F.: *Lexicon Livianum.* IV. V. L. 1892. 609—992. hasáb. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«E két füzet *adscensus*-tól *ambitio*-ig terjed. Egyes részeit *Netzker H.*, *Ballas E.*, *Köhler E.* és *Schmidt F.* dolgozták. Dicséretre méltó a kimerítő tárgyalás.»

Gehlhardt P.: *De adverbis ad notionem augendam a Plauto usurpatis.* Diss. inaug. Halis Saxonum 1892. 48 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Gerber A. és Greef A.: *Lexicon Taciteum.* L.

Goetz G.: *Corpus glossariorum latinorum.* III. L. 1892. XXXVI+659 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Hagfors E.: *De praepositionum in Aristotelis politicis et in Atheniensium politia usu.* Helsingfors és Berlin VI+131 l. — Ára 2.50 frank.

Hale Garden V.: *Die cum-konstruktionen.* Ihre Geschichte u. ihre Funktionen. Uebers. v. A. Neitzert. L. 1891. X+341 l. (Ism. ZÖG. és IndgF.) Vö. Hoffmann.

Hasse E.: *Der Dual in Attischen.* Hannover V+68 l. — Ára 1.40 m.

Hatzidakis G. N.: *Einleitung in die neugriechische Grammatik.* (Bibliothek indogermanischer Grammatiken. V.) L. XVI+464 l. — Ára 12.75 frank. (Ism. IndgF.)

Havet L.: *La Prose métrique de Symmaque et les Origines métriques du Cursus* (94. Fasc. de la Bibl. de l'École des Hautes Études.) Paris 1892. 112 l. — Ára 4 frank. (Ism. GGA.)

Heikel J. A.: *Über die Entstehung der Konstruktionen bei πρὶν.* (Lenyomat a Skandinav. Archiv-ból) (Ism. BPhW.)

Henry V.: *Précis de grammaire comparée du grec et du latin.* Paris XXX+362 l. — Ára 7.50 frank. (Ism. IndgF.)

Herz M.: *De thesauro latinitatis condendo.* Boroszló 1892. 4-r. 92 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«E műhöz irt fölhívás egyaránt fordul a szaktudósokhoz és a művelt közönséghez. Értékéről és jelentőségéről a sz.-nek ismert buzgalma és szakismerete eléggé kezeskedik.»

Hildebrandt A.: *De verbis et intransitive et causative apud Homerum usurpatis.* (Dissertationes Halenses. XI.) (Ism. ZGW.)

Hoffmann E.: *Modusgesetz im lat. Zeitsatze.* Antwort auf W. Gardner Hales: *The cum-Constructions.* Bécs. — Ára 1 m. (Ism. IndgF.)

Hoffmann O.: *Die griechischen Dialekte in ihrem historischen Zusammenhange mit den wichtigsten ihrer Quellen.* 2. Bd. Der nord-achäische Dialekt. Göttinga XII+608 l.

Hultsch Fr.: *Die erzählenden Zeitformen bei Polybios*. Ein Beitr. z. Syntax d. gemeingriech. Sprache. L. 1892. 121 l. — Ára 4 m. (Ism. BPhW., IndgF., LC.)

Inama V.: *Filologia classica graeca et latina*. 16-r. IX+195 l. — Ára 2 lira.

Jeep L.: *Geschichte zur Lehre von den Redetheilen bei den lat. Grammatikern*. L. XVII+316 l. — Ára 8 m. (Ism. BPhW. és DLztg.) Előszava és tartalomjegyzéke mellékelve az Arch. f. lat. Lex. VIII. k. 3. füzetéhez.

Johansson K. F.: *Beiträge z. griech. Sprachkunde*. Upsala 1891. Nagy 8-r. 173 l. (Ism. DLztg. és IndgF.)

Kalb V.: *Roms Juristen nach ihrer Sprache dargestellt*. L. 1890. VIII+154 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Karsten H. T.: *De uitspraak van het latijn*. Amsterdam. 166 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex. és BPhW.)

«Mélyreható tanulmányozás alapján, a fontosabb német vizsgálódások számbavételével szemlélhető képet nyújt a latin magánhangzókrol és mássalhangzókról. Előzőleg a hanghasonulás, hangkiesés és egyéb hangtani tünetmények tárgyalásába bocsátkozik.» Arch. f. lat. Lex.

Keller O.: *Lateinische Etymologien*. L. IX+196 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.) Ismertetni fogjuk.

Körtting G.: *Lateinisch-romanisches Wörterbuch*. Paderborn. VII+828+174 l. — Ára 26.70 frank. (Ism. IndgF.)

Kraus S.: *Zur griechischen u. lateinischen Lexikographie aus jüdischen Quellen*. (Lenyomat a Byzantinische Zeitschrift II. kötetéből.) L. (Ism. MZsSz.)

Krumbacher K.: *Mittelgriechische Sprichwörter*. (Sitzungsber. d. k. b. Akad. d. Wiss.) München VII+272 l. — Ára 3 m.

Kunze A.: *Sallustiana*. L. 1892. 25 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«Sallustius nyelvi sajátosságait vizsgálja. A vizsgálódás jelenték-telen pontokra irányul, de igen tüzetes.»

Kühner R.: *Ausführliche Grammatik d. griech. Sprache*. I. Theil. Elementar- u. Formenlehre. Hannover 1892. Nagy 8-r. XI+652 l. — Ára 12 m. (Ism. LC.)

La Roche J.: *Beiträge z. griech. Grammatik*. L. XVIII+236 l. — Ára 6 m.

Linderbauer P. B.: *De verborum mutuatorum et peregrinorum apud Ciceronem usu et compensatione*. I. Progr. Metten 1892. 67 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Macke R.: *Die römischen Eigennamen bei Tacitus*. Hadersleben. 4-r. 18 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Mehlis: *Ueber die Bedeutung von κωλύς bei Homer*. Eisleben 1891. (Ism. ZGW.)

Menge R. és *Reuss Zs.*: *Lexicon Caesarianum*. L. 1890. 4-r. VIII+1428 l. — Ára 18 m. (Ism. DLztg.)

Merguet H.: *Lexicon zu den philosophischen Schriften Ciceros*. II. k. 10. 11. 12. füz. Jena 1891—92. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«E három füzettel a 2. kötet, egyszersmind a mű két harmada, mely F—O-ig terjed, be van fejezve.»

Meusel H.: *Lexicon Caesarianum*. B.

Mitsotakis J.: *Neugriechischer Sprachführer*. L. 1892. VI+358 l. — Ára 4 m. (Ism. LC.)

Monceaux P.: *Le latin vulgaire d'après les dernières publications*. (Revue des deux mondes. 1891. 429—448 l.) (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Mucke E.: *De consonarum in Graeca lingua praeter Asiaticorum dialectum Aeolicam geminatione*. I. II. rész. L.

Müller H. C.: *Historische Grammatik der hellenischen Sprache*. I. k. Leiden 1891. 225 l. II. k. Chrestomathie. 171 l. — Ára 8 m. (Ism. BPhW. DLztg. IndgF.) Dilettáns munka.

Mutzbauer K.: *Die Grundlagen der griech. Tempuslehre und der homerische Tempusgebrauch*. Ein Beitr. z. hist. Syntax d. griech. Sprache. Strassb. VIII+402 l. — Ára 15 m.

Neue philologische Rundschau. Hrsg. v. *Wagener u. Ludwig*. Gotha.

Neue-Wagener: *Formenlehre der lat. Sprache*. II. k. 3. kiad. 11—16. füz. B. 1892. XII+641—999 l. — (Ism. Arch. f. lat. Lex. és BPhW.)

«Ezzel be van fejezve az átdolgozás 2. kötete, mely a főnév és ige kivételével az összes beszédrészeket felöleli. Az első kiadás inkább anyaggyűjtés, mint tudományos vizsgálódás. A jelen kiadás is ugyanily jellegű. Csupán a példákat szaporítja a legújabb szövegkiadások szerint javítgatva.» Arch. f. lat. Lex.

Planta R.: *Grammatik der oskisch-umbrischen Dialekte*. I. k. Einleitung und Lautlehre. Strassb. 1892. Nagy 8-r. 600 l. — Ára 15 m. (Ism. BPhW. DLztg. LC.)

Prellwitz V.: *Etymologisches Wörterb. d. griech. Sprache*. (Ism. Ziemer ZGW. Meyer Gusztáv LC.)

Preuss Zs.: *Index Demosthenicus*. L. 1892. 330 l. — Ára 10 m. (Ism. DLztg.)

Pschuri J.: *Etude de philologie néo-grecque*. Paris. 1892. CCXI+386 l. — Ára 22.50 frank. (Ism. BPhW.)

Rasia dal Polo: *De homericis comparationibus*. Velenceze 34 l.

Raumer Zs.: *Die Metapher bei Lucrez*. Erlangen. 129 l. — Ára 1.50 m.

Reichenberger Zs.: *Die Entwicklung des metonymischen Gebrauchs von Götternamen in der griech. Poesie*. Karlsruhe. — Ára 2.40 m. Jeles munka.

Rieger H.: *Die concessive Hypotaxe in den Tragödien des L. Annaeus Seneca*. Gymn.-Progr. Tauberbischofsheim 1892. 4-r. 19 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Schenk R.: *De dativi possessivi usu Ciceroniano pars I*. Gymn.-Progr. Bergedorf (Hamburg) 1892. 4-r. 25 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Schmidt A. M.: *Beiträge z. livianischen Lexicographie*. III. Gymn.-Progr. Waidhofen 1892. 20 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«A szerző, a Fügner-féle Livius-lexicon munkatársa, a *contra* szót tárgyalja ezen értekezésében.»

Schmidt H.: *De duali Graecorum et emoriente et reviviscente*. (Breslauer philologische Abhandlungen. Hrsg. v. R. Forster. 6 k. 4.) Boroszló 54 l. — Ára 2.50 m.

Schwab O.: *Hystorische Syntax der griech. Comparison in der class. Literatur*. (Syntax der gegensätzlichen Comparison.) Würzburg. Nagy 8-r. VIII+129 l. — Ára 4 m. (Ism. BPhW. és LC.)

Sjöstrand N.: *De futuri infinitivi usu Latinorum quaestiones duae.* Lund. 55 l. — Ára 1.40 frank.

Stengel P.: *Θυξεις* etc. *Hermes* 1891. 157 l. (Ism. ZGW.) «*Θύω* jelentései: brausen, erregen, rauchen, räuchern, verbrennen, opfern».

Stowasser J. M.: *Das Verbum lare.* Eine dritte Reihe dunkler Wörter. Bécs 1892. 20 l. (Ism. NyK. és Arch. f. lat. Lex.)

Skutsch F.: *Forschungen z. lat. Grammatik u. Metrik.* I. k. Plautinisches u. Romanisches. Studien z. plautinischen Prosodie. L. 1892. 186 l. — Ára 4.40 m. (Ism. BPhW. és Arch. f. lat. Lex.)

Tessing Sven: *Syntaxis Plautina.* Enuntiationes relativae. Enuntiationes conjunctionales. Venersburg 1892. 4-r. 90 l. (Ism. BPhW.)

Thewreuk E.: *Codex Festi Farnesianus XLII tabulis* (phototypicis) *expressus.* Consilio et impensio academiae litterarum hungaricae ed. Budapest, Berlin. — Ára 42 m.

Thomson J. A.: *De comparationibus Vergilianis.* Lund. III + 60 l.

Thumb A.: *Die neugriechische Sprache.* Freiburg 1892. VII + 36 l. — Ára 1 m. (Ism. BPhW.)

Torp A.: *Den Graeske Nominalflexion sammenlignende fremstillet i sine Hovedtraek.* Christiania 1890. VIII + 15 l. (Ism. DLztg.)

Vicol F. L.: *Die Negation im Lateinischen.* Gymn.-Progr. (Ism. ZÖG.)

Weir Smyth H.: *The Vowel System of the tome Dialect.* (Transaction of the American Philol. Association. Vol. XX.) Boston 1889. (Ism. ZGW.)

Wetzel M.: *Das Recht in dem Streite zwischen Hale u. E. Hoffmann üb. die Tempora u. Modi in lat. Temporalssätzen.* Paderborn 1892. 47 l. Ára 0.60 m. (Ism. IndgF.)

Witkowski Sz.: *De vocibus hybridis apud antiquos poetas romanos.* (Sitzungsber. d. Akad. d. Wiss. zu Krakau.) Krakó 1892. 29 l. — Ára 1.20 m.

Zander C.: *De lege versificationis latinae summa et antiquissima.* Lund. 4-r. 28 l. — Ára 0.55 m. (Ism. IndgF. III.)

Zieler G.: *Beiträge z. Geschichte des lat. Ablativs.* L. Bonn 1892. 88 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

«A tudós szerző, Brugmann tanítványa, ezen értekezésében az ablativus keletkezését vizsgálja. Az umbriai és oszk nyelv számbavételével kutatja, hogyan keletkezett ezen keverék-eset a h rom indogermán ablativus, locativus és instrumentalis esetből. Azon eredményre jut, hogy ezen elegyedés az itáliai ősrökonság idejébe esik.»

Zimmermann A.: *Etymologische Versuche.* Gymn.-Progr. Celle. 4-r. 19 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Zimmermann E.: *De epistulari temporum usu Ciceroniano quaestiones grammaticae.* Rastenburg 1886—91. (Ism. BPhW.)

Más indogermán nyelvek. Indogermán nyelvhasználtás.

Bartholomae Chr.: *Arisches u. Linguistisches.* (Beitr. z. Kunde der indg. Sprachen. XV. XVII. k.) Göttinga 1891. — Ára 5 m. (Ism. BPhW.)

Bartholomae Chr.: *Studien z. indg. Sprachgeschichte.* II. Halle 1891. VI + 262 l. — Ára 7 m. (Ism. Lbl.)

Bechtel: *Die Hauptprobleme der indg. Lautlehre seit Schleicher.* Göttinga 1892. IX + 414 l. — Ára 8 m. (Ism. IndgF. III. és Nyk.)

Beiträge z. Kunde der indg. Sprachen. Hrsg. v. A. Bezenberger. Göttinga.

Benfey T.: Gesammelte kleinere Schriften. Ausgew. u. hrsg. v. A. Bezenberger. B. — Ára 29 m. (Ism. IndgF.)

Bielenstein R.: Die Grenzen des lettischen Volksstammes in der Gegenwart und im 13. Jahrh. Szt.-Pétervár 1892. 4-r. XVI+548 l. — Ára 17.50 m. (Ism. GGA.)

Brugmann K.: Grundriss der vergleichenden Grammatik der indg. Sprachen. Kurzgefasste Darstellung der Geschichte der Altindischen, Altiranischen, Altarmenischen, Altgriechischen, Lateinischen, Umbrisch-Samnitischen, Altirischen, Gothischen, Litauischen und Altkirchenslavischen. Strassb. Nagy 8-r. 236 l. — Ára 6 m. (Ism. IndgF.)

Dellbrück B.: Vergleichende Syntax der indg. Sprachen. Einleitung. Strassb. 88 l. (Ism. Lbl. és Meyer G. LC.)

Geiger V.: Etymologie u. Lautlehre des Afganischen. München. Ára 1.70 m.

Holder A.: Alt-celtischer Sprachschatz. L. — Ára 8 m. (Ism. LC. és ZGW.)

Horn P.: Grundriss der neupersischen Etymologie. (Samml. indogermanischer Wörterbücher. IV.) Strassb. Nagy 8-r. XXV+386 l. — Ára 18 m. (Ism. LC.)

Hübner E.: Monumenta linguae ibericae. B.

Jackson A. V.: An Avesta Grammar in comparison with Sanskrit. Pars I. Phonology, inflection, word-formation, with an introduction on the Avesta. Stuttgart 1892. XLVIII+273 l. — Ára 3 m. (Ism. GGA.)

Meyer G.: Albanesische Studien. III. Lautlehre der indg. Bestandtheile des Albanesischen. Bécs. 95 l. — Ára 2.40 frank. (Ism. IndgF.)

Petz G.: Az indogermán hangtan jelen állásáról. (Lenyomat a NyK-ből.) Bpest. 8-r.

Regnaud P.: Le Rig-Véda et les origines de la mythologie indo-européenne. (Annales du Musée Guimet. Tome premier.) Paris 1892. VIII+419 l. (Ism. GGA.)

Seidel A.: Theoretisch-praktische Grammatik der Hindustani-Sprache. Hartleben. (Ism. Müller Fr. ZÖG.)

Sémi nyelvek.

Assyriologische Bibliothek. Hrsg. v. Fr. Delitsch u. P. Haupt. X. k. L. — Ára 10 m. (Ism. DLztg.)

Bacher V.: Die hebräische Sprachwissenschaft vom 10. bis zum 16. Jahrh. Mit einem einleit. Abschnitte über die Massora. Trier. III+114 l. — Ára 2.25 m.

Bar Babule (Hassan): Lexicon syriacum, voces syriacas graecaeque cum glossis syriacis et arabicis complectens e pluribus codicibus ed. notulis instruxit Rubens Duval. I—III. Paris. 4-r. VI+1208 l. — Ára 60 frank.

Barth J.: Etymologische Studien zum semitischen, insbesondere zum hebräischen Lexikon. L. IV+76 l. — Ára 4.50 m.

Delitsch Fr.: Beiträge z. Entzifferung u. Erklärung de kappadokischen Keilinschriften. (Abhandlungen d. k. sächs. Gesellsch. d. Wiss.) L. — Ára 3 m.

Frances J.: *Hebräische Prosodie*, zum ersten Male ediert, u. mit einer Einleitung, Anmerkungen u. Beilagen versehen v. H. Brody. Krakko 1892. (Ism. The Jewish Quarterly Review.)

Grünert M.: *Die Begriffsverstärkung durch das Etymon im Alt-arabischen*. Bécs. 48 l. — Ára 1.50 frank.

Haupt P.: *Assyriologische Bibliothek. III. 2. Das babylonische Nimrodepos. Keilschrifttext der Bruchstücke der sogenannten Izdubarlegenden, nach den Originalen im British Museum herausgegeben*. L. 4-r. Ára 23.20 frank.

Herner: *Syntax der Zahlwörter im alten Testament*. Lund. 149 l. Ára 4.50 m.

Hommel Fr.: *Aufsätze u. Abhandlungen arabisch-semitologischen Inhalts*. München 1892. 128 l. Két táblával. (Ism. DLztg.)

Müller D. H.: *Die altsemitischen Inschriften v. Sendschirli in den königl. Museen zu Berlin*. Text in hebr. Umschrift. Überstz., Commentar, grammat. Abriss u. Vocabular. (Wiener Zeitschr. f. die Kunde des Morgenlandes.) Bécs. 66 l. — Ára 5 m, (Ism. DLztg.)

Nöldeke T.: *Orientalische Skizzen*. B. 1892. IX+304 l. (Ism. IndgF.)

Peiser F. F.: *Die hetisicksen Inschriften. Ein Versuch ihrer Entzifferung nebst einer das weitere Studium vorbereitenden methodisch geordneten Ausgabe*. B. 1892. 4-r. XV+128 l. — Ára 6 m. (Ism. LC.)

Rost P.: *Die Keilschrifttexte Tiglat-Pileasers III. nach den Papierabklatschen u. Originalen des Britishen Museums*. 2. k. L. XL—145 l. (Ism. DLztg.)

Schach F.: *Eine auferstandene Sprache. (Neuhebräisch.)* B. 20 l. Ára 0.50 frank.

Schwally Fr.: *Idiotikon des christlich palästinischen Aramäisch*. Giessen. XII+134 l. — Ára 6.40 m.

Scheffér G. H.: *Elementarbuch der hebräischen Sprache*. L. — Ára 4.50 m. (Ism. ZGW.)

Socin A.: *Zum arabischen Dialekt v. Marokko*. L. — Ára 3 m.

Winckler H.: *Sammlung v. Keilschrifttexten*. II. L. — Ára 6 m.

Wright V.: *Lectures on the comparative grammar of the Semitic languages*. New-York. XI+288 l. — Ára 18 frank.

Általános nyelvészet. Világnyelv. Nyelvtanítás. Vegyes.

Analecta Graeciensia. Festschr. zur 42. Versamml. d. Philol. u. Schulmänner in Wien von Professoren der Univ. Graz. 218 l.

Benne van a többi közt Meyer G. értekezése: Zur neugriech. Grammatik; és Schuchardt Hugóé: Der mehrzielige Frage- u. Relativsatz. (Ism. NyK. 1894.)

Bahlsen L.: *Der franz. Sprachunterricht im neuen Kurs*. B. 1892. 66 l. — Ára 1.40 m. (Ism. Arch. f. n. Spr.)

Balassa J.: *A gyermek nyelvének fejlődése*. (Különny. a NyK-ból.) Bpest. 8-r.

Baudouin de Courtenay: *Vermenschlichung d. Sprache*. (Samml. gemeinverständlicher wissenschaftlicher Vorträge. 173. füz.) Hamburg.

Bersanetti F. és Allan A.: *Affinità sintattiche tra il greco e l'italiano: studio di filologia comparata*. Bologna. XII+151 l. — Ára 2 frank.

Blau A.: Bibliotheca philologica od. vierteljährl. systemat. Bibliographie der auf dem Gebiete d. class. Philol. u. Altertumswiss., sowie der Neuphilologie in Deutschland und dem Ausland erschienenen Schriften u. Zeitschriften-Aufsätze. 44. évf. Göttinga.

Bock Fr.: Wesentliche Merkmale der verbesserten Sprachunterrichts-Methode. Teschen 1891. 19 l. (Ism. Z. f. fr. Spr.)

Borinski: Grundzüge, des Systems der artikulierten Phonetik. Stuttgart. 1891. VII+66 l. — Ára 1.50 m. (Ism. IndgF. III.)

Bourdon B.: L'expression des émotions et des tendances dans le langage. Paris 1892. 374 l. — Ára 7.50 frank. (Ism. DLztg.)

Bucksath M.: Anleitung zum Erlernen d. malayischen Sprache für nach Ostindien reisende Deutsche. Brema. 16-r. 71 l. — Ára 1.20 m.

Christaller J. G.: Die Töne der Negersprachen und ihre Bezeichnung. Basel 19 l. — Ára 0.40 m.

Dormoy E.: Le Batta, langage international conventionnel. Tours. 198 l.

Edlinger A.: Über die Bildung der Begriffe, ein etymologisch-vergleichendes Wörterb. aus allen Sprachgebieten. München.

Gabelentz G.: Baskisch u. Berberisch. (Sitzungsber. d. k. pr. Ak. d. Wiss. zu Berlin. Böles tört. oszt. 593—613. l.) (Ism. IndgF. és Lbl.)

Giesswein S.: Die Hauptprobleme der Sprachwissenschaft in ihren Beziehungen zur Theologie, Philosophie u. Anthropologie. Freiburg 1892. 245 l. — Ára 5 m. (Ism. DLztg. és NyK.)

Guardiola J.: Kosmal idioma, Gramátika uti nove prata kiasmo orbo. — Universal-Sprache. Gramm. einer neuen Sprache, Orba genannt. Paris. 96 l. — Ára 2.10 m.

Hauschild G. R.: Die Verbindung finiter u. infiniter Verbalformen desselben Stammes in einigen Bibelsprachen. Berichte d. Freien Deutschen Hochstiftes. 2. füz. Frankfurt. 34 l. (Ism. Arch. f. lat. Lex.)

Keller Gy.: Die Grenzen der Übersetzungskunst kritisch untersucht mit Berücksichtigung des Sprachunterrichts. Karlsruhe 1891—92. 4-r. 43 l. (Ism. BPhW.)

Kleinpaul R.: Das Leben d. Sprache u. ihre Weltstellung. L.

Klussmann R.: Systematisches Verzeichn. der Abhandlungen, welche in den Schulschriften sämtlicher an dem Programmatausche theilnehmenden Lehranstalten enthalten sind. I. k. (1889.) 1876—85. Nagy 8-r. VIII+315 l. (1893) 1886—90. VII+285 l.

Ezen jegyzék a jövőben rendszerint 5 évi időközben fog megjelenni.

Lefèvre, André: Les races et les langues. (Tome 76. de la Bibliothèque scientifique internationale.) Paris. 303 l. (Ism. igen dícsérőleg Rev. Ling.)

«Il présente des considérations particulièrement importantes sur quelques points d'ethnographie linguistique.»

Loth J.: Les mots latins dans les langues brittoniques (gallois etc.). Phonétique et commentaire avec une introduction sur la romanisation de l'île de Bretagne. Paris 1892. 246 l. — Ára 10 frank. (Ism. DLztg. és Lbl.)

Marty A.: Über Sprachreflex, Nativismus u. absichtliche Sprachbildung. (Vierteljahrschr. f. wissenschaftliche Philosophie. VIII—XVI.) (Ism. ZÖG.)

Steinthal ellen, ki a *nativismus* megalapítója, ő, mint az *empirismus* híve, azt állítja, hogy a nyelv emberi találmány s okozója gondolataink közlésének vágya és ösztöne.

Mémoires de la société néo-philologique à Helsingfors. I. Helsingf. IV+412 l. (Ism. Valvoja és Die n. Spr.)

Methode Schliemann z. Erlernung d. engl. Sprache. L.

Meyer E. H.: Germanische Mythologie. B. 1891. Nagy 8-r. XI+354 l. — Ára 5 m. (Ism. GGA. IndgF.)

Meyer G.: Essays u. Studien z. Sprachgeschichte u. Volkskunde. II. Strassb. 380 l. Ism. Arch. f. n. Spr. és LC.)

Mill Fr.: Anti-Volapük od. die Mezzofanti-Sprache. Eine einfache International-Grammatik als Schlüssel für alle Sprachen. Gleichzeitig als telephon. Geheimsprache. Neuwied. 52 l. — Ára 0.75 m.

Misteli F.: Charakteristik der hauptsächlichsten Typen des Sprachbaues. Neubearbeitung des Werkes v. H. Steinthal. B. XXVI+612 l. — Ára 11 m. (Ism. Akad. Értesítő BPhW. LC.)

Müller M.: Die Wissenschaft d. Sprache. Neue Bearbeitung der in den Jahren 1861 u. 1863. am k. Institut zu London gehaltenen Vorlesungen. Deutsche Ausg. besorgt durch R. Fick u. W. Wischmann. 2. k. L. 1892—93. Nagy 8-r. VII+722 l. — Ára 11 és 14 m. (Ism. LC. és NyK. 1894.)

Netter A.: La parole intérieure et l'âme. Paris 1892. 165 l. — Ára 2.50 frank. (Ism. DLztg.)

Neuphilologisches Centralblatt. Organ der Vereine für neuere Sprachen in Deutschland. Hrsg. v. W. Kasten. Hannover.

Ohlert A.: Allgemeine Methodik des Sprachunterrichts in kritischer Begründung. Hannover. 292 l. — Ára 3 m. (Ism. DLztg. és BPhW.)

Platzmann Gy.: Weshalb ich Neudrucke der alten amerikanischen Grammatiker veranlasst habe. L. — Ára 5 m.

Potebnya A.: Misl i jazik. A gondolat és a nyelv. 2. kiad. Charkov 1892. VI+128 l. (Ism. Arch. f. Slav. Phil.)

«A nem rég elhalt szerző a XIX. sz. szláv nyelvészei között kétségkívül a legmélyebb s legjelentékenyebb gondolkodó volt . . . A jelen munka, mely először 1862-ben jelent meg, Humboldt, Steinthal, Lotze nézeteit elemezve s bírálva, igen finoman tárgyalja azt a kérdést, miképp függ össze a beszéd a gondolattal.»

Recha K.: Zur Frage über den Ursprung der perfectivierenden Function der Verbalpräfixe. Nebst Einleitg. üb. das Zusammenwirken des syntakt. u. phonet. Factors. Jurjew (Dorpát). 123 l. — Ára 2.80 m.

Reform. Zeitschr. d. allgem. Vereins f. vereinfachte Rechtschreibung sowie des Vereins f. Lateinschrift. 17. évf. Hrsg. v. Lohmeyer. Norden.

Riese A.: Griechisch als allgemeine Sprache der Ärzte u. Gelehrten überhaupt. New-York. — Ára 1 m.

Riese S.: Historia Apollonii regis Tyri. L. XIX+131 l. — Ára 1.40 m. (Ism. BPhW.)

Rothfuchs Gy.: Beiträge zur Methodik des altsprachlichen Unterrichts, insbesondere des lateinischen. Marburg 1892. VII+156 l. — Ára 2.70 m.

Schleyer J. M.: Grammatik-Lexikon: deutsch, populär-neuarabisch u. Weltsprachlich. Konstanz. 12 r. 19 l. — Ára 0.20 m.

Schleyer J. M.: Notizen üb. die sog. «Normalgrammatik» der Pseudo-Akademie Volapüka. Konstanz. 12-r. 13 l.

Schoepke: *Der franz. u. engl. Unterricht im Dienste des Deutschen.* Gymn.-Progr. Drezda. (Ism. Z. f. d. d. Unt.)

Schuchardt H.: *Baskische Studien.* I. Über die Entstehung der Bezugsformen des bask. Zeitworts. (Denkschr. d. k. Ak. d. Wiss.) Bécs. — Ára 3.50 m.

Schwidtal A.: *Etymologisches Wörterb. der Mathematik u. Naturwissenschaften.* Kattowitz 1890. — Ára 1 m. (Ism. ZGW.)

Seidel A.: *Prakt. Grammatik d. malayischen Sprache.* Bécs. X+176 l. (Ism. DLztg.)

Sievers E.: *Grundzüge der Phonetik, zur Einführung in das Studium der Lautlehre der indogerm. Sprachen.* 4. kiad. L. XVI+298 l. — Ára 5 m.

Spill G.: *Über den neu-fremdsprachlichen Unterricht.* Hannover. 30 l.

Timlirz Z.: *Über Sprachmischung.* Czernovitz. 16 r. 32 l. — Ára 0.40 m.

Verhandlungen des 5. allgemeinen deutschen Neuphilologentages am 6., 7., 8. u. 9. Juni 1892. zu Berlin. Hannover. 80 l. — Ára 1.50.

Vietor V.: a) *Deutsche Lauttafel.* b) *Englische Lauttafel.* c) *Französische Lauttafel.* Nebst Erklärungen u. Beispielen. Marburg. 12 l. — Ára egy-egynek 1.50 m.

Vietor V.: *Wie ist die deutsche Aussprache zu lehren?* Marburg. 26 l. — Ára 0.50 m.

Vila J.: *Elementos de la Gramática ambú ó de Annobon.* Madrid 1891. 31 l. (Ism. Lbl.)

Vodskov: *Sjæledyrkelse og Naturdyrkelse.* (Ism. IndgF. III.)

Waetzoldt G.: *Die Aufgabe des neu-sprachlichen Unterrichts u. die Fortbildung der Lehrer.* B. 1892. (Ism. Die n. Spr.)

Wershoven F. J.: *Lehr- u. Lesebuch d. siamesischen Sprache und deutsch-siamesisches Wörterbuch.* Bécs. 181 l. (Ism. DLztg.)

Westphal R.: *Allgemeine Metrik der indogermanischen u. semitischen Völker auf Grundlage der vergl. Sprachwissenschaft.* Mit einem Exkurse: *Der griech. Hexameter in der deutschen Nachbildung v. R. Kruse.* B. 1892. XIV+514 l. — Ára 10 m. (Ism. BPhW.)

Whitney W.: *Max Müller and the science of language. A criticism.* New-York 1892. III+79 l.

Winteler J.: *Naturlaut u. Sprache.* Ausführungen zu W. Wackernagels *Voces variae animalium.* Aarau 1892. 37 l. (Ism. PhW. és BLbl.)

«A szerző a nyelv történetének vizsgálata után 115 különböző madárfajnak hangutánzó szavait sorolja elő. Kapcsolatban ezen érdekes összeállítással kiemeli, hogy a hangutánzó szók a Grimm törvényének csak részben vannak egyáltalán nincsenek alávetve. (Vö. Gabelentz: *Naturlaute als Ausnahme von den Lautgesetzen.* 209 l.)» BPhW.